

Formation sur les canaris refroidisseurs sur le site de la Société Coopérative de Nyeleni à Mopti, Mali Crédit photo: Djiguiba Boureima

Séné soro neñinini Cakeda (IER)

Centre Régional de la Recherche Agronomique de Sotuba

CRRA- Sotuba

Laboratoire de Technologie Alimentaire (LTA)

Avenue Mohamed V, BP 258 Bamako, Mali

Tel/Fax: (+223) 20 22 26 06/ 20 22 37 75

Contact: Dr Fatimata Cisse

Tel: (+223) 76 37 57 27

diallofati@gmail.com

World Vegetable Center—West and Central Africa

Station de Recherche de Samanko, BP 320 Bamako, Mali

Tel/Fax : (+223) 20 70 92 00/ 20 22 86 83

Contact: Kukom Edoh Ognakossan

kukom.edoh@worldveg.org

www.avrdc.org

MIT D-Lab

265 Massachusetts Avenue

Cambridge, MA 02139 USA

Contact: Eric Verploegen, Research Engineer

ericv@mit.edu

d-lab.mit.edu/clay-pot-coolers

WorldVeg

MIT D-Lab

Couverture: Oumara Barry avec les pots de refroidissement par évaporation en argile au Burkina Faso;
Crédit photo: Peter Rinker; Page 3: Schéma canari refroidisseur basé sur le travail de Peter Rinker, Movement e.V.

Jiriden ni nakɔkɔnɔfenw lasagoni kama

Bogɔdagannin lasumayalikɛlanw ni ji gerenni ye fara nɔgɔnkanni, u labaarali ani u tɔpɔtɔli demenan

MIT D-Lab
designing for a more equitable world

d-lab.mit.edu/clay-pot-coolers

Lasumayalikelanw ni ji gérenni ye bë labaara mun na?

Asumayalikelan ni ji gérenni ye labaarali jiridenw ni nakokonofenw lasagoni kama bë se ka dō bō u tijenéni na ani ka bōnōw kubben u sentuma.

- Bōnōw dōgoyali boli kofe.
- Sugulataa bë dōgoya.
- Musakaw dōgoyali k'o sabu ke lasagonniko juman ye.
- Jiriden ni nakokonofen labalotaw caman bë soro tuma bëe.

Djiguiba Boureima (gauche) et Kadiia Nienta (Droite) assemblant un pot de refroidissement par évaporation en argile à Samanko, Mali; Crédit photo: Ba Germain Diarra

Walasa aw ka jiridenw n'aw ka nakokonofenw kana tijé, a' y'aw tanga nin "kana" ma

KANA lasumayalikelan bila tile koro

KANA cencen ni fini jalan bila

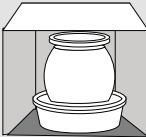
KANA daga datagubali bila

KANA buguri ni nogo to ka caya nogo kan

KANA Tonni ke nogo kan yoro la yoro min te fijé béré soro

KANA sogo, furaw ni kubefuraw mara nogo kan

K'aw ka lasumuyalikelan matarafa

A' yen in laadilikanw lamen walasa aw ka nafa soro aw ka lasuyalikelan na

Suma

Ka lasumayalikelan mara nəmamayɔ̄rɔ ni sumamayɔ̄yɔ̄la, k'a tanga tileyeelen ma.

Sɔnni

Cencen ni fini sumanen ka kan ka to tuma bɛ̄. A ka c'a la, ji ka kan ka fara a kan sijɛ kelen tile.

Datugulan

Firi piginnen walima fubore kurukurulen jɔ̄gɔ̄n na ka kan ka da lasumayalikelan kan.

Saniya

Lasumayalilan saniman ka kan ka to ani ka to k'a bisirégulièrement.

Fi nedj

Lasumayalan ka kan ka bila yɔ̄rɔ la, a bɛ̄ fi jɛ caman soro yɔ̄rɔ min na walima a bɛ̄ tile lasoro yɔ̄rɔ min na.

Labaaral

Jiridenw ni nakɔ̄kɔ̄nɔfɛn dɔ̄rɔn de ka kan ka lasagon lasumayalan kɔ̄nɔ. Ani fana jiridenw ni nakɔ̄kɔ̄nɔfɛn minnu bɛ̄ bɛ̄n, bɛ̄ se ka lasagon jɔ̄gɔ̄n fe. Sogow, nɔ̄nɔmafɛn walima furaw te se ka lasagon jɔ̄gɔ̄n fərefroidisseurs.

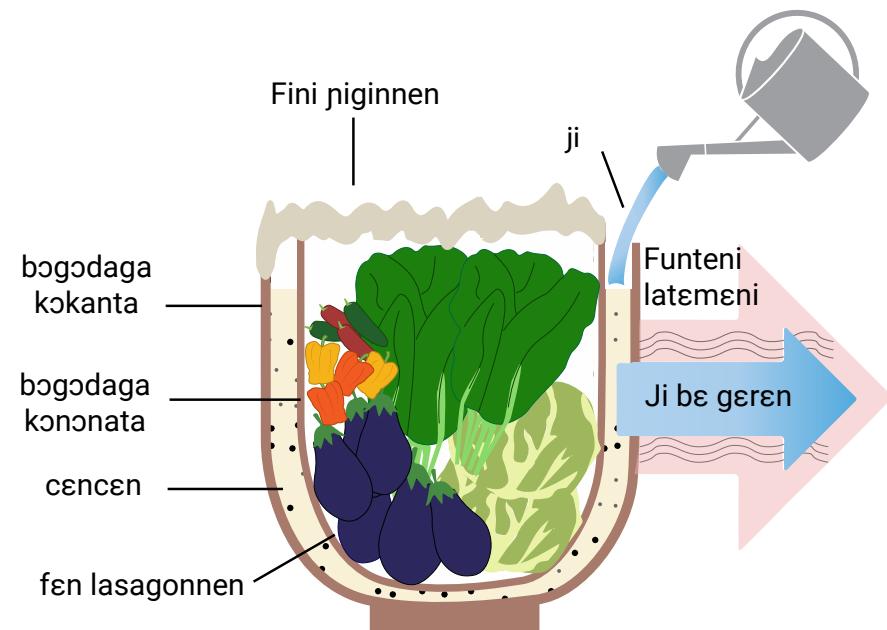
U bɛ baara ke cogo di?

Lasuyakelanw ni ji gərənni ye labənni ka fi jɛ sumaya ni ji gərənni ye n'o bɛ ke sababu ye Ka yɔ̄rɔ suma jiridenw ni nakɔ̄kɔ̄nɔfɛn lasagoni kama.

- Cencen sumalen keli bɔ̄gɔ̄daganin ni kɔ̄kanminen belebele do cɛ bɛ jiridenw ni nakɔ̄kɔ̄nɔfɛn mara bɔ̄gɔ̄dagani kɔ̄nɔ min bɛ̄ suma na.
- Fubore walima finimugu wɛ̄re min bɛ̄ ji bɛ̄ ji sama bilalen a da la bɛ̄ kɔ̄nɔfɛn lakana.

Gauche: Djiguiba Boureima; Droit: Kadidia Nienta; Crédit photo: Djiguiba Boureima

Misaliw suguyaw

Daga bilalen daga kōnō

- Kōnōnadaga bē se ka ke bogolama ye, manananama walima negelama ye.
- Kōkandaga ye bogō ye wa a ka kan ka bonya kosebē walasa ka furance bila ani kōnōnadaga ce min sumada ye cm 3 fo cm 5 ye cencen be ke yoro min

Bogōdaga bilalen minen mananama

- Kōnōnadaga ye bogō ye wa a bē se ka ke daga koorilen ye (i n'a fo ji bē mara minnu kōnō) Walima min kōnōnaw tilennen don.
- Kōkantasaba mananama don min kōnōna fēren don n'a bē furance bila ani kōnōnadaga ni tasaba ce min 3 Sumada ye cm 3 ye.

Bogōdaga bilalen minen bogolama kōnō

- Kōnōnadaga ye bogō ye wa a bē se ka ke daga koorilen ye i n'a fo ji bē mara minnu kōnō) walima a kōnōnaw tilennen don.
- Kōkanminen ye bogō ye wa kōnōna ka kan ka fēre 3 Cm ye Walasa ka furnce bila ani bogōdaga ni tasaba ce min sumada ye.

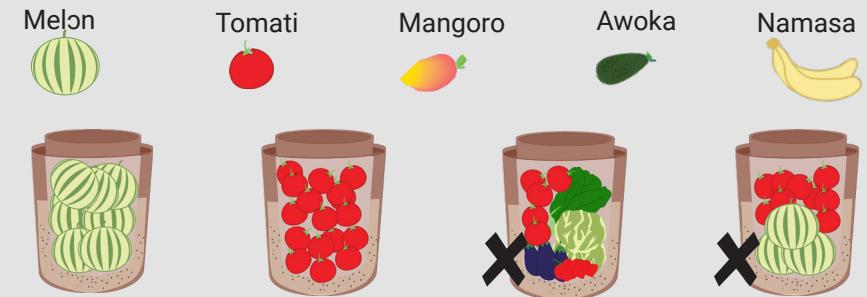
Min ka kan ka dōn

Nn laadilikanw na ke dēmenan ye aw bolo cogo min aw ka fēnw kana ti jē ani lasumayalikelan kana tijē.

Gaasiidilannaw

Jiriden caman be gaasi dilan min bē wele ko etilēni min be jiridenw ni nakōkōnōfēnō tijē

O jiridenw ni nakōkōnōfēnō ka kan ka lasagon u dan na:

Kasidilan/kasaminenēnanw

Jiridenw ni nakōkōnōfēnō dōw bē se k'u kasa kasa yelēma dōw fē, k'u kasa yelēma..

Kasadilan

Karotiw

Fiyefiyē

Lenburuba

Kasaminenēnan

Nkyō

Su

Karotiw

Nin te ben

Layi	
Jabaw	
No	
Pomuteri	

Ka lasumavalikelan lafa

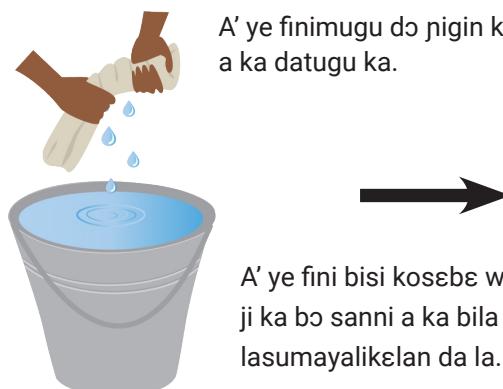
A' ye jateminə ke ni fən lasumayataw piginneñ tə, n'u ka ni fana , ni nogogo ni feñenama t'u la.

Ka jiridenw ni nakokonofenw lasagon

A' ye fənw bila kōnōdaga kōnō. A' ye jateminə ke ko fən minnu bilala la daga kōnō, bə ka lasagon pögōn fe. Jiridenw ni nakokonofenw minnu bə se ka lasagon pögōn fe, o kēcogo jumanw file.

Ka lasumayalikelan datugu

A' ye finimugu dō pigin k'o bila kōkandaga da la walasa a ka datugu ka.

A' ye fini bisi kosebe walasa ji ka bo sanni a ka bila lasumayalikelan da la.

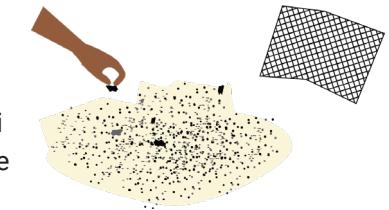

Cencen saniyali

Kuru kumbaw ni bugurimugu ka kan bō cencen na walasa u ka se ka ji qgerenta minə.

A' ye kuru kumbaw tōmō

- Kuru kumbaw bəlew tōmō ni ye hakilina juman ye Walasa u kana kene bəre ta.
- O bə se ka ke bolo la walima ni tentenni ye ni temə negelama ye min sumada ye mm 3 fo mm 5 ye.

A' ye bugurimugu bō a la

- Nafaba bə bugurimugu bōli ye a la walasa a kana bōgōdaga .
- A' ye bugurimugu bō a la ni finimugu fəgeman ye ni tentenni ye (nin ja in laje).

Fiyeli

N'aw bə bugurimugu b'a la ni fiyeli ye, cəcən bə minən min min kōnō, o bən i kamankun (aw mago na se tabure ma ni kasoro aw man jan) A' ye cencen bōn dəənин-dəəнин fini fənsənnən kan dugu ma.

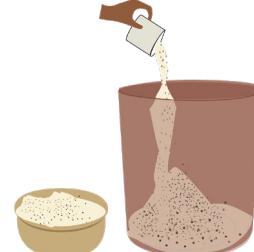
Lasumayalikelan fara njɔnkanni

Lasuyalikelan ni gərənni ye fara njɔn kan yɔrɔ la a bɛ labaara yɔrɔ min barisa lasumayalikelan faralen njɔgɔn kan bɔli ka gələn a nɔ na k'ɔ sabu kɛ a girinya ya.

1. Ka cencen fara a kan

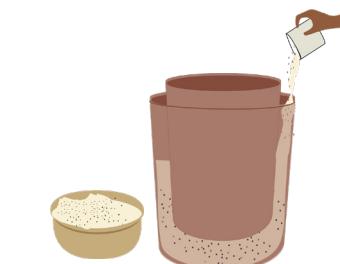
- A' ye cencen ke kɔkandaga/minɛ ju la walasa ani kɔnɔnadaga kene ka dakeŋe.

Daga bilalen daga kɔnɔ misali

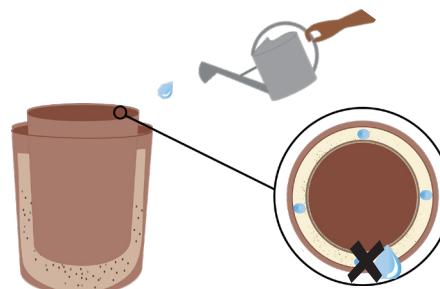
2. A' ye kɔnɔnadaga jigin a kɔnɔ

- A' ye kɔnɔdagaga bila cencen cemance la kɔkandaga kɔnɔ, A' kɔnɔnadaga ni kɔkandaga furancé lafa ni cencen wəre ye.
- A' y'a laje ni kɔnɔnadaga bɛ kɔkandaga sanfɛ ni cm 2 ye.

3. A' ye ji ke cencen na

- A' ye ji caman ke cencen na walasa a ka njigin kosebe.
- Ji hakeya min ka kan k'a ke cencen na, o bɛ dɔn Ni cencen ye ji kələn kunu jɛ komi ko dama kɔnɔ.

Daga bilalen tasaba kɔnɔ misali

Daga bilalenmine bɔgɔlama kɔnɔ

